

От любов към родината

Клуб "Здраве" на посещение в Чирпан.

Фото: Георги Горчев

На 2,3 и 4 октомври клуб „Здраве“ проведе екскурзия из страната, посветена на 100-годишнината от Балканската война и в чест на 1 октомври – Деня на възрастните хора. Зрелите хора знаят, че войната е подвиг, войната е вечна слава, саможертва в името на Отечеството. Поклон пред паметта на героите!

Посещавайки град Сопот изразихме нашата дълбока признателност пред паметника на братята генерали Георги и Владимир Вазови, проявили изключителна храброст, войска доблест и умения при сраженията в битките при Одрин, Чаталджа и Дойран. Гражданите на Сопот се гордеят с голямата фами-

лия на Вазовия род. Няма българин, който да не знае, че Сопот е родното място на великия български поет и писател Иван Вазов. Посетихме къщата – музей, докоснахме се до бита, духа и творчеството на гения, отпихме глътка вода от чешмата на двора и се отпавихме към горната част на града, където са

църквата „Св.Богородица“, Девическият манастир „Въведение Богородично“, основан през 1665 г. от монахиня Сусана в близост до Хилендарския метох, който е изгорен от кърджалиите през 1794 г., но остава названието „Метох“, пренесло се и върху Девическия манастир. В този метох идва П.Хи-

лендарски и донася своята „История Славянобългарска“. Запазена е и църквата „Въведение Богородично“, която е интересна със своята архитектура – няма изразена абсида от източната страна и е вкопана на половина в земята. Интересни са стенописите и от 17 век и жилищната сграда с чердаците. Като по чудо те оцеляват след опожаряването на Сопот от турците през 1877 г. и е запазена килията на девическото килийно училище, скривалището под килията на игуменката Христина, в която се е укривал Васил Левски.

Настоящата игуменка на манастира ни изнесе много хубава беседа, запалихме свещ в памет на Левски и игуменката Христина, поседяхме в двора с много зеленина и цветя, полбоувахме се на най-старата лоза в Европа, около 350-годишна, а още ражда грозда, може би, защото мя-

сто е свято.

Край Сопот се намира манастирът „Св.Спас“, където през 1858 г. Левски приема монашеството под името Игнатий. Тук той създава първият монашески революционен комитет. Заредени с възрожденски дух, посетихме и град Панагюрище – градът на великата българка Райна Княгиня. Възхитихме се на мемориалния комплекс „Априлци“, издигнат в чест на 100-годишнината от Априлската епопея.

Радвахме се на хубаво време, добро настроение, прекрасна, красива природа, особено когато навлязохме във величествената Родопска планина. Останахме очаровани от стария град в Пловдив. Третият ден на нашата екскурзия посетихме на поета Яворов като посетихме родната му къща-музей в град Чирпан. Уредничката на музея ни поднесе прекрасна беседа. Запленени остана-

ме и от зелената и цветята на двора, а сред тях е паметникът на Яворов, скулптурата Майка Македония. Тук, за да се преклонят пред Яворов идват видни представители на българската интелигенция, както и световни имена.

От 1968 г. в Чирпан се провеждат Яворови януарски дни, които се откриват на 13 януари, рождения ден на поета.

Посетихме и Художествената галерия, където разгледахме експозицията на Никола Манев, художник от Чирпан, дарение награда. На път към нашия бял град, минахме през Дългопол и Провадия, очаровани от красивата природа около яз.Цоново. Белите скали край язовира са изумително красиви. Така, опознавайки родната страна, ния я обикваме и тачим още по-силно.

Ставаме съпричастни на историята, изкована от нашите деди и прадеди.

Тодорка ХАРИЗАНОВА

Музиката на Иван Хасъмски в Двореца

В "Двореца" Балчик, в сърцето на Римска баня, преминаващите през красивото място туристи и балчиклии слушат нежна музика, идваща от интересния инструмент-ксилофон. Звучите се чуват още от дървото магнолия, разнасят се над розите и продължават до морския бряг, където се сливат с шума на вълните. Навлезли в самия нимфеум сред колоните, в близост до течащата вода, виждаме и самия музикант-слабичък мъж, който усмихнато и учтиво ни приканва да послушаме музиката, която свири. Някои забързано отиват към следващия обект-Параклиса, но мнозина са ония, които се спират. И не съжаляват.

Защото музикантът е подготвил ноти за всяка възраст, за всяка народност. Ето французите слушат „Марсилезата“, евреите своята „Хава на гила“, нем-

ците-националния си марш, румънците-„Чокарлия“; някои искат Моцарт, други Бетовен, българите се радват на „Ръченица“ от Петко Стайнов. Иранци, шведи, поляци, руснаци никога не е пренебрегнат от Иван Хасъмски. Той си е направил труда не само да научи типичната за нацията музика, но е подготвил и поздрав на съответния език. Възрастните хора, децата, сватбарите - всички се удивляват на сърчното боравене с инструмента.

Стихията на Иван са децата. С тях пада голямата веселба. Те винаги подхождат към инструмента по различен начин и казват толкова смешни детски неща, които остават в спомените и снимките на родителите им за цял живот. Мъжът с ксилофона вече е свикнал да работи с малките, а освен това ги обича от сърце. Затова се залеп-

ват за него, подали ръчички за палките, обгърнати от неговите сигурни ръце и свирят ли, свирят: „Тръгнал кос, гол и бос“, смятайки, че те самите произвеждат звуците.

Някои са плахи в началото, но усетили обичая на музиканта, тръгват сигурно към инструмента, учудени и заинтригувани. Други, които са били вече в "Двореца", му казват: "Аз те познавам".

Той вече е тук от близо 15 години - от ранна пролет, до същинската есен. Екскурзоводите го представят пред туристите като "привдворен музикант".

Кой е Иван Хасъмски? Роден и отрасъл в Троян, завършва музикалната гимназия в гр.Плевен-специалност „Ударни инструменти“.

Следват турнета в Швеция, Германия, Норвегия както барабанист на оркестър. Често се качва на средни-

земноморските круизи, включен в програмата на кораба като музикант и певец. Той посещава Ливан, Кипър, Египет, Израел, Малта, Франция, Италия и събира впечатления и спомени от другите държави. Последните години, през зимата Иван живее в приказната си стара къща, останала от дядо му, в с. Черни Осъм, в близост до Троянския манастир. Реката минава досама къщата, а водата чрез отделни вадии краси живописно двора. Къщата би могла да се нарече паметник на културата и да бъде защитена, защото в нея има бара за пране, сушилни за плодове-типична за този край, стари навеси, работилница за мебели, воденица за мелене на брашно и др., напомнящи за „Егъра“ Габрово. Останалото е гора, каквато я знаем в Троянския балкан. През зимния период Иван Хасъмски учава нови мелодии, с които да изненада туристите следващата година.

Служителите в „Двореца“ Балчик съзнават колко интересно е присъствието на Иван в тази част на комплекса, и как посетителите, освежени и обновени, продължават маршрута си, отнасяйки със себе си спомена за чудесното преживяване с музиканта и мелодиите му, с излъчваната от него доброта и вродена интелигентност.

Зоица ШАЛТЕВА

Безсмъртният летец

Радул Милков

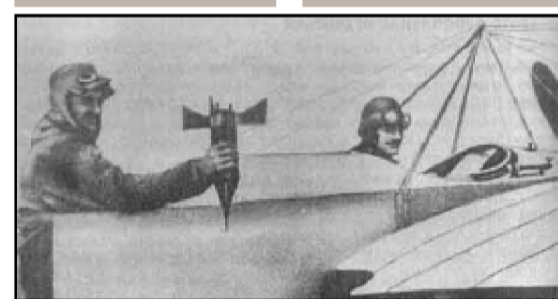

Продан Таракчиев

Симеон Петров

През есента на 1912 г. България обявява война на Турция. Българските летци, които са били на обучение в чужбина, се завръщат в България. Първа, втора и Трета армия водят ожесточени боеве с турците. Формираната авиационна част на 15 октомври 1912 г. получава заповед да разузнава турската армия в Одринската крепост. Пилотът Радул Милков и наблюдателят Продан Таракчиев привързват от външната страна на самолета си кошници, в които поставят бомби, изработени от поручик Симеон Петров. Бомбата, падайки на земята се взривява като образува дълбока яма над 1 метър и диаметър 4-5 метра. На 16 октомври 1912 г. те излитат на разузнаване и хвърлят бомби над

военен обект в гара Караагач. След изпълнение на бойната задача, при завръщане в летището, се установява, че самолетът е уцелен и има много пробойни. С този полет започва действието на Българската авиация в Балканската война.

С действията си нашите летци опровергават думите на френския маршал Фош, че авиацията е спорт и за армията тя е нула. Така, след като българите записват първите страници в историята на военнолетателното дело и осигуряват името си навеки безсмъртно.

В един тъжен есенен ден, на 19 октомври 1912 г., ден, в който нашият боен въздушен флот се приготвя да нанесе на противника тежък орлов удар при разузнаване, заблуден куршум смъртоносно се забива в сърцето на военния летец поручик Христо Топракчиев, за да изгори сред пламъци пред очите на колегите си. На тоя ден загива геройски първият български военен летец Топракчиев, за да запише своето име в историята на военнолетателното дело и осигурява името си навеки безсмъртно.

Мильо ЙОЧЕВ
Старият войн

